

NEW EDITION

Οι αλλαγές του νέου
προτύπου ISO 14001:2015

Νικόλαος Σηφάκης
Αναπληρωτής Διευθυντής Πιστοποίησης
Νοέμβριος 2014

Το νέο πρότυπο

ISO/DIS 14001:2015: Environmental management systems
– Requirements with guidance for use

ISO/DIS 14001:2015: Συστήματα Περιβαλλοντικής
Διαχείρισης – Απαιτήσεις με οδηγό εφαρμογής

Περιεχόμενα ISO/DIS 14001:2015

0. Εισαγωγή

1. Αντικείμενο

2. Τυποποιητικές αναφορές

3. Όροι και ορισμοί

4. Πλαίσιο του οργανισμού

4.1. Κατανόηση του οργανισμού και του πλαισίου του

4.2. Κατανόηση των αναγκών και των προσδοκιών των ενδιαφερομένων μερών

4.3. Προσδιορισμός του πεδίου εφαρμογής του Συστήματος Περιβαλλοντικής διαχείρισης

4.4. Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης

5. Ηγεσία

5.1. Ηγεσία και δέσμευση

5.2. Πολιτική

5.3. Οργανωτικοί ρόλοι, υπευθυνότητες και αρμοδιότητες

Περιεχόμενα ISO/DIS 14001:2015 (συνέχεια)

6. Σχεδιασμός

6.1. Ενέργειες για την αντιμετώπιση κινδύνων και ευκαιριών

6.1.1. Γενικά

6.1.2. Αναγνώριση των περιβαλλοντικών πλευρών

6.1.3. Προσδιορισμός των υποχρεώσεων συμμόρφωσης

6.1.4. Διακινδύνευση που συνδέεται με απειλές και ευκαιρίες

6.1.5 Σχεδιασμός για την ανάληψη δράσης

6.2. Περιβαλλοντικοί σκοποί και σχεδιασμός για την επίτευξή τους

6.2.1. Περιβαλλοντικοί σκοποί

6.2.2. Σχεδιασμός για την επίτευξη των σκοπών

Περιεχόμενα ISO/DIS 14001:2015 (συνέχεια)

7. Υποστήριξη

7.1. Πόροι

7.2. Επάρκεια

7.3. Επίγνωση

7.4. Επικοινωνία

7.4.1. Γενικά

7.4.2. Εσωτερική επικοινωνία

7.4.3. Εξωτερική επικοινωνία

7.5. Τεκμηριωμένη πληροφορία

7.5.1. Γενικά

7.5.2. Δημιουργία και επικαιροποίηση

7.5.3. Έλεγχος της τεκμηριωμένης πληροφορίας

Περιεχόμενα ISO/DIS14001:2015 (συνέχεια)

8. Λειτουργία

8.1. Λειτουργικός σχεδιασμός και έλεγχος

8.2. Προετοιμασία και ανταπόκριση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης

9. Εκτίμηση της επίδοσης

9.1. Παρακολούθηση, μέτρηση, ανάλυση και εκτίμηση

9.1.1. Γενικά

9.1.2. Εκτίμηση της συμμόρφωσης

9.2. Εσωτερική επιθεώρηση

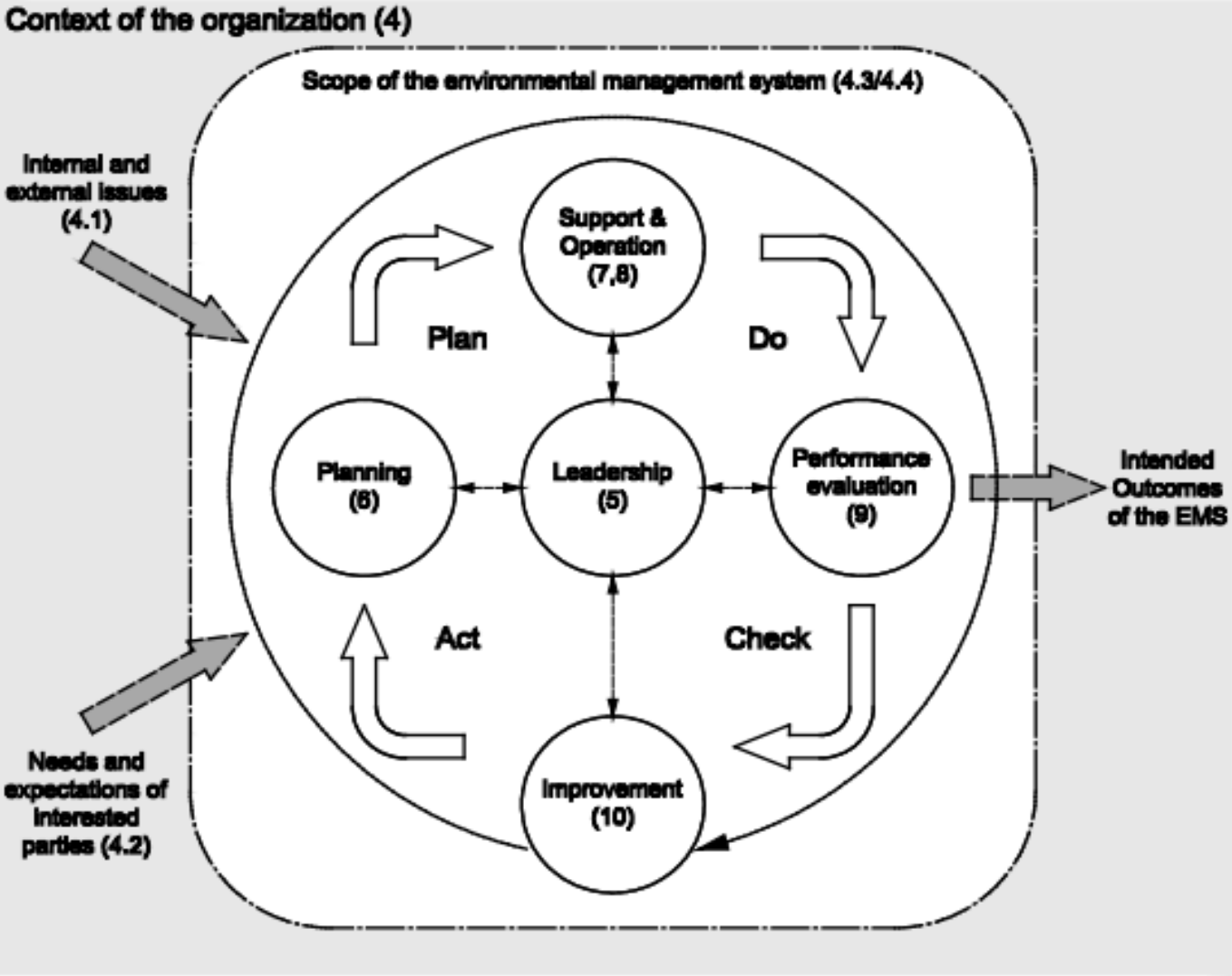
9.3. Ανασκόπηση από τη Διοίκηση

10. Βελτίωση

10.1. Μη συμμόρφωση και διορθωτική ενέργεια

10.2. Συνεχής βελτίωση

Οι αλλαγές του νέου προτύπου ISO 14001:2015

Note: Numbers in brackets refer to the clauses in this International Standard.

Οι αλλαγές του νέου προτύπου ISO 14001:2015

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ISO/DIS 14001:2015 ΚΑΙ ISO 14001:2004

ISO 14001:2004	ISO/DIS 14001:2015
0. Εισαγωγή	0. Εισαγωγή
1. Αντικείμενο	1. Αντικείμενο
2. Τυποποιητικές αναφορές	2. Τυποποιητικές αναφορές
3. Όροι και ορισμοί	3. Όροι και ορισμοί
4. Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης	4. Πλαίσιο του οργανισμού (τίτλος μόνο)
	4.1. Κατανόηση του οργανισμού και του πλαισίου του
	4.2. Κατανόηση των αναγκών και των προσδοκιών των ενδιαφερομένων μερών
4.1. Γενικές απαιτήσεις	4.3. Προσδιορισμός του πεδίου εφαρμογής του Συστήματος Περιβαλλοντικής διαχείρισης
	4.4. Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης
	10. Βελτίωση (τίτλος μόνο)
	10.2. Συνεχής βελτίωση

Οι αλλαγές του νέου προτύπου ISO 14001:2015

ISO 14001:2004	ISO/DIS 14001:2015
4.2. Περιβαλλοντική Πολιτική	5.2. Περιβαλλοντική πολιτική
4.3. Σχεδιασμός	6. Σχεδιασμός (τίτλος μόνο)
	6.1. Ενέργειες για την αντιμετώπιση κινδύνων και ευκαιριών (τίτλος μόνο)
	6.1.1. Γενικά
	6.1.5 Σχεδιασμός για την ανάληψη δράσης
4.3.1. Περιβαλλοντικές πλευρές	6.1.2. Αναγνώριση των περιβαλλοντικών πλευρών
	6.1.4. Διακινδύνευση που συνδέεται με απειλές και ευκαιρίες
4.3.2. Νομικές και άλλες απαιτήσεις	6.1.3. Προσδιορισμός των υποχρεώσεων συμμόρφωσης

Οι αλλαγές του νέου προτύπου ISO 14001:2015

ISO 14001:2004	ISO/DIS 14001:2015
4.3.3. Σκοποί, στόχοι και προγράμματα	6.2. Περιβαλλοντικοί σκοποί και σχεδιασμός για την επίτευξή τους
	6.2.1. Περιβαλλοντικοί σκοποί
	6.2.2. Σχεδιασμός για την επίτευξη των σκοπών
4.4. Εφαρμογή και λειτουργία (τίτλος μόνο)	7. Υποστήριξη (τίτλος μόνο)
	8. Λειτουργία (τίτλος μόνο)
	5. Ηγεσία (τίτλος μόνο)
4.4.1. Πόροι, ρόλοι, υπευθυνότητα και αρμοδιότητα	7.1. Πόροι
	5.3. Οργανωτικοί ρόλοι, υπευθυνότητες και αρμοδιότητες
	5.1. Ηγεσία και δέσμευση

Οι αλλαγές του νέου προτύπου ISO 14001:2015

ISO 14001:2004	ISO/DIS 14001:2015
4.4.2. Επάρκεια, εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση	7.2. Επάρκεια
	7.3. Επίγνωση (<i>ευαισθητοποίηση</i>)
4.4.3. Επικοινωνία	7.4. Επικοινωνία (τίτλος μόνο)
	7.4.1. Γενικά
	7.4.2. Εσωτερική επικοινωνία
	7.4.3. Εξωτερική επικοινωνία
4.4.4. Τεκμηρίωση	7.5. Τεκμηριωμένη πληροφορία (τίτλος μόνο)
	7.5.1. Γενικά
4.4.5. Έλεγχος τεκμηρίωσης	7.5.2. Δημιουργία και επικαιροποίηση
	7.5.3. Έλεγχος της τεκμηριωμένης πληροφορίας
4.4.6. Έλεγχος λειτουργίας	8 Λειτουργία (τίτλος μόνο)
	8.1. Λειτουργικός σχεδιασμός και έλεγχος

Οι αλλαγές του νέου προτύπου ISO 14001:2015

ISO 14001:2004	ISO/DIS 14001:2015
4.4.7. Ετοιμότητα και ανταπόκριση σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης	8.2. Ετοιμότητα και ανταπόκριση σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης
4.5. Έλεγχος (τίτλος μόνο)	9. Εκτίμηση της επίδοσης (τίτλος μόνο)
4.5.1. Παρακολούθηση και μέτρηση	9.1. Παρακολούθηση, μέτρηση, ανάλυση και εκτίμηση (τίτλος μόνο)
	9.1.1. Γενικά
4.5.2. Εκτίμηση της συμμόρφωσης	9.1.2. Εκτίμηση της συμμόρφωσης
4.5.3. Μη συμμόρφωση, διορθωτική και προληπτική ενέργεια	10.1. Μη συμμόρφωση και διορθωτική ενέργεια
4.5.4. Έλεγχος αρχείων	7.5.3. Έλεγχος της τεκμηριωμένης πληροφορίας
4.5.5. Εσωτερική επιθεώρηση	9.2. Εσωτερική επιθεώρηση
4.6. Ανασκόπηση από τη διοίκηση	9.3. Ανασκόπηση από τη διοίκηση

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΛΛΑΓΕΣ

1. Μεγαλύτερες προσδοκίες από την ανώτατη διοίκηση για την κατανόηση των περιβαλλοντικών θεμάτων του οργανισμού, την υποστήριξη του ΣΠΔ και την βελτίωση της επίδοσης του.
2. Ευρύτερη στρατηγική αντίληψη του περιβαλλοντικού πλαισίου του οργανισμού, συμπεριλαμβανομένων των προσδοκιών των ενδιαφερομένων μερών και της κατεύθυνσης της επιχείρησης.
3. Συγκεκριμένες δεσμεύσεις για την αειφορία και την κοινωνική υπευθυνότητα.
4. Επέκταση της περιβαλλοντικής επιρροής στην αλυσίδα προμηθειών.
5. Αξιοποίηση των ευκαιριών για τη χρήση του περιβαλλοντικού σχεδιασμού ως ένα εργαλείο για την βελτίωση.
6. Δυνατότητα για επίδειξη της περιβαλλοντικής νομοθετικής συμμόρφωσης του οργανισμού σε διαρκή βάση.
7. Χρήση δεικτών βελτίωσης για την παρακολούθηση της βελτίωσης.

ISO/DIS 14001:2015 - What's new.....

Το νέο πρότυπο :

- Υιοθετεί υψηλού επιπέδου δομή και την ορολογία του παραρτήματος SL, ένα ενιαίο κατευθυντήριο κείμενο που χρησιμοποιείται για την ανάπτυξη όλων των νέων προτύπων ISO.

**ISO/IEC Directives, Part 1 and Consolidated ISO Supplement — Procedures specific to ISO, 3rd edition, Annex SL*

- Έχει επαναδιατυπωθεί για να αυξήσει τη σαφήνεια και την προσβασιμότητα, ελαττώνοντας το περιθώριο για παρερμηνείες.
- Εισάγει νέους ορισμούς, όπως : αλυσίδα αξίας (value chain), διακινδύνευση (risk), υποχρέωση συμμόρφωσης (compliance obligation), κύκλος ζωής (life cycle), κ.ά.

ISO/DIS 14001:2015 - What's new.....

- Εισάγει δύο νέες παραγράφους (4.1 και 4.2) που αφορούν στο πλαίσιο του οργανισμού:

4.1. Understanding the organization and its context –
Κατανόηση του οργανισμού και του πλαισίου του

4.2. Understanding the needs and expectations of interested parties
Κατανόηση των αναγκών και των προσδοκιών των ενδιαφερομένων μερών

Ο οργανισμός απαιτείται πλέον να προσδιορίζει:

- τα εσωτερικά και εξωτερικά θέματα,
- τις απαιτήσεις που μπορούν να έχουν επιπτώσεις στο σχεδιασμό του συστήματος διαχείρισης,
- τις ανάγκες και τις προσδοκίες των ενδιαφερομένων μερών.

ISO/DIS 14001:2015 - What's new.....

- Υιοθετεί μια πιο σαφή **διεργασιοκεντρική προσέγγιση** για την εφαρμογή ενός συστήματος διαχείρισης, όπως προσδιορίζεται στην **4.4**. Η ανώτατη διοίκηση πρέπει να προσδιορίζει ποσοτικά δεδομένα, δείκτες και στόχους για κάθε διεργασία, ως μέρος του στρατηγικού και επιχειρηματικού της σχεδιασμού.

Έτσι, οι απαιτήσεις για τις **περιβαλλοντικές επιδόσεις απαιτείται να είναι πιο συγκεκριμένες και ποσοτικοποιημένες:**

(§6.2.1) *“The environmental objectives shall:...*

b) be measurable (if practicable)”

(§9.1.1) *“The organization shall determine: -what needs to be monitored and measured...”*

Για το σκοπό αυτό, συστήνεται (**§A.6.2.1**) η χρήση του προτύπου :

- ISO 14031- Αξιολόγηση της περιβαλλοντικής επίδοσης

ISO/DIS 14001:2015 - What's new.....

- Σαν αποτέλεσμα της περιβαλλοντικής πολιτικής (5.2), απαιτείται πλέον **δέσμευση**, όχι μόνο για την μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, αλλά **και για τη διαχείριση άλλων θεμάτων για την προστασία του περιβάλλοντος που εμπύπτουν στο πλαίσιο του οργανισμού** (συμπεριλαμβανομένων και των *όπως οι αναγκών και των προσδοκιών των ενδιαφερομένων μερών*).

π.χ. αειφόρο χρήση πόρων, αντιστάθμιση της κλιματικής αλλαγής, προστασία της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων

ISO/DIS 14001:2015 - What's new.....

- Στην παράγραφο §6.1.3. «Απαιτήσεις συμμόρφωσης», διευρύνεται η έννοια της συμμόρφωσης και αυτοδέσμευσης της Ανώτατης Διοίκησης και σε ενέργειες με θετική επίδραση στο περιβάλλον (π.χ. συμμετοχή σε εθελοντικά σχήματα).

Απαίτηση συμμόρφωσης (§3.4): απαίτηση στην οποία ένας οργανισμός υποχρεούται ή επιλέγει να συμμορφωθεί.

Για παράδειγμα:

- νομοθεσία,
- εθελοντικές δεσμεύσεις, ΜΚΟ, εθελοντικές δράσεις,
- πρότυπα εταιρικής υπευθυνότητας

ISO/DIS 14001:2015 - What's new.....

- Εισάγει μία νέα παράγραφο για την διακινδύνευση:
§6.1.4“Risk associated with threats and opportunities”
«Διακινδύνευση που συνδέεται με απειλές και ευκαιρίες».
Έτσι, πρέπει πλέον:
 - ✓ να προσδιορίζονται, οι κίνδυνοι που συνδέονται με τις απειλές και τις ευκαιρίες (όπως τυχόν προκύπτουν από τις περιβαλλοντικές πλευρές, τις απαιτήσεις συμμόρφωσης, κλπ).
 - ✓ να εμποδίζονται ή να μειώνονται όλα τα ανεπιθύμητα αποτελέσματα, τα οποία εμποδίζουν τον οργανισμό για την επίτευξη των περιβαλλοντικών σκοπών του, συμπεριλαμβανομένων και των δυνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

ISO/DIS 14001:2015 - What's new.....

- Για τον καθορισμό των περιβαλλοντικών **σκοπών και στόχων** του οργανισμού (**§6.2.1**) πρέπει πλέον:
 - ✓ να λαμβάνονται υπόψη, όχι μόνο εσωτερικά, αλλά **και εξωτερικά κριτήρια**.
 - ✓ να λαμβάνονται υπόψη οι εντοπισμένες **απειλές και οι ευκαιρίες**.

ISO/DIS 14001:2015 - What's new.....

- Εισάγει **μία νέα απαίτηση για την αλυσίδα αξίας (Value Chain).**

Η απαίτηση αυτή υπήρχε ως ξεχωριστή παράγραφος στην ISO/CD έκδοση του προτύπου, η οποία στη συνέχεια ενσωματώθηκε στην **§8.1** για τον λειτουργικό έλεγχο.

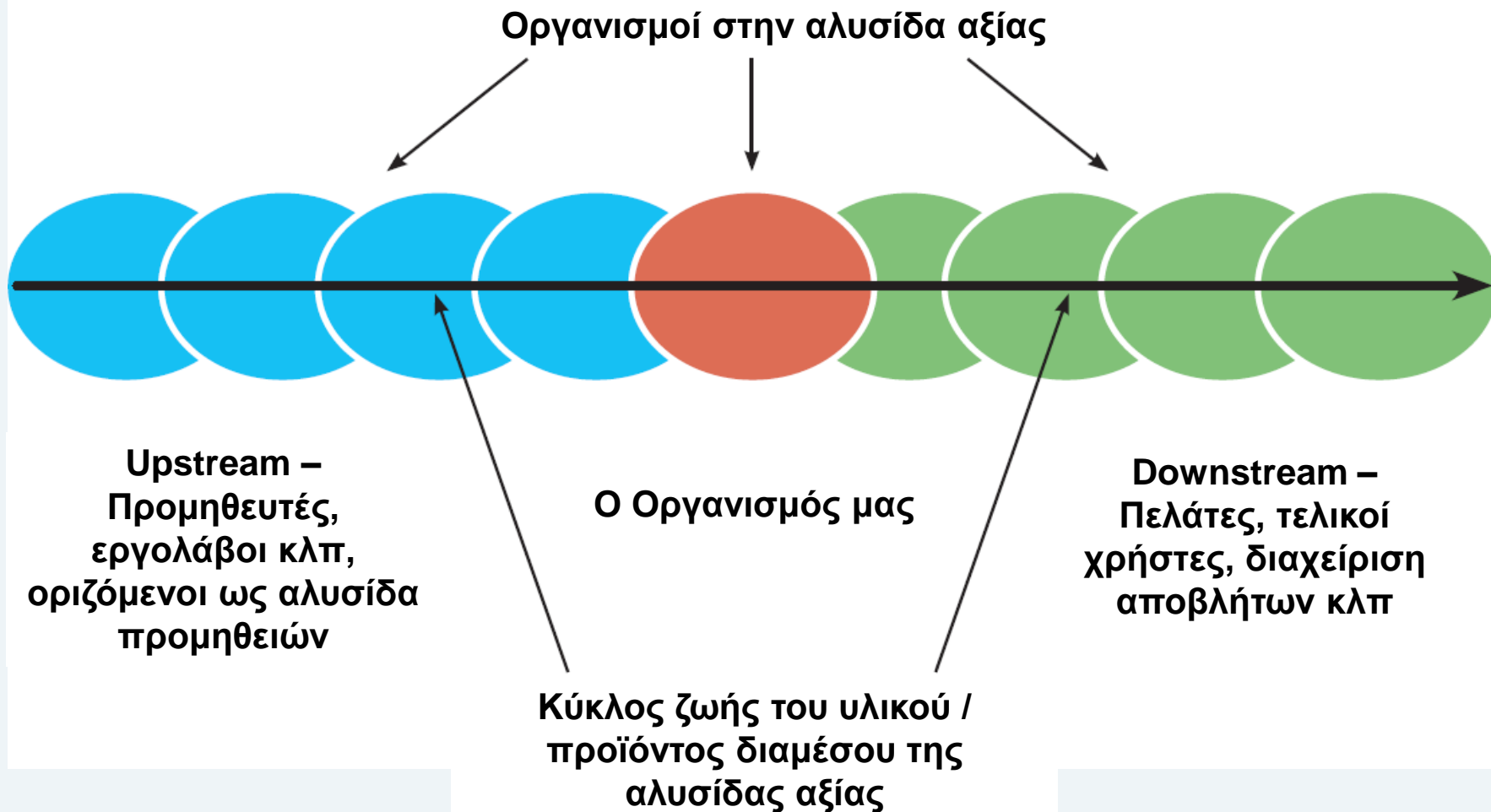
Κατά τη διάρκεια του προγραμματισμού και του ελέγχου της αλυσίδας αξίας, το πρότυπο απαιτεί εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των διεργασιών **upstream και downstream**, όπως:

- ✓ η **μεταφορά των α' υλών** στην αρχή της αλυσίδας αξίας
- ✓ ο **σχεδιασμός του προϊόντος** ή της υπηρεσίας
- ✓ η **διάθεση των αποβλήτων** στο τέλος της αλυσίδας αξίας ή η **διάθεση του προϊόντος** στο τέλος του κύκλου ζωής του.

Αυτό καλύπτει τον ορισμό του κύκλου ζωής των προϊόντων ή υπηρεσιών.

ΑΛΥΣΙΔΑ ΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΚΥΚΛΟΣ ΖΩΗΣ

ISO/DIS 14001:2015 - What's new.....

- Δεν περιέχει ειδική παράγραφο για τις προληπτικές ενέργειες, μόνο για διορθωτικές (§10.1). Ο ISO αιτιολογεί αυτή του την απόφαση με το επιχείρημα ότι η πρόληψη είναι η βασική αρχή λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης της ποιότητας στο σύνολό του.

Οι αλλαγές του νέου προτύπου ISO 14001:2015

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ISO 14001:2015

Χρόνος	Φεβ 2013	Ιουν 2013	Αυγ 2014	Μαρ 2015	Ιουλ 2015
Αποτέλεσμα	CD1- Σχέδιο 1 Επιτροπής	CD2 – Σχέδιο 2 Επιτροπής	DIS –Σχέδιο Διεθνούς Προτύπου	FDIS- Τελικό Σχέδιο Διεθνούς Προτύπου	ISO 14001: 2015
Συμμετέχοντες	Μέλη ISO, Επιτροπή ISO /TC 207 και λοιπές επιτροπές	Μέλη ISO, Επιτροπή ISO /TC 207 και λοιπές επιτροπές	Μέλη ISO, Επιτροπή ISO /TC 207 και κοινό	Μέλη ISO	
Περίοδος διαβούλευσης	Μαρ-Απρ 2013	Ιουλ-Σεπ 2013	Σεπ-Νοε 2014	Απρ - Μαΐ 2015	

Νικόλαος Σηφάκης

nikolaos.sifakis@tuvaustriahellas.gr

2105220920 (εσ.127)

6944052507

Ευχαριστώ για την προσοχή σας